
64 Iran

Aan de orde is het **tweeminutendebat Iran (CD d.d. 25/10)**.

De voorzitter:

Aan de orde is het tweeminutendebat Iran. Ik heet de minister van Buitenlandse Zaken en de woordvoerders welkom. Ik geef meteen het woord aan de heer Ceder, van de ChristenUnie.



De heer Ceder (ChristenUnie):

Voorzitter. Ik houd het kort. Ik ben blij dat het tweeminuten-debat om 22.30 uur begint en niet zoals gepland om 00.15 uur. Wij hebben het gehad over Iran en wat er nodig is om de Revolutionaire Garde op de EU-terroristenlijst te krijgen. Gisteren is er een artikel verschenen in The Wall Street Journal waarin vrij gedetailleerd wordt aangegeven dat de aanslagen van 7 oktober in Israël wekenlang zouden zijn gecoördineerd met de Iraanse Revolutionaire Garde. Daarmee zou er sprake van medeplichtigheid kunnen zijn. Dat zou een reden kunnen zijn voor vaststelling van terroristische daden en dat zou op zich weer een stap kunnen zijn richting de plaatsing van de Revolutionaire Garde op de EU-terroristenlijst. Die situatie is de moeite van het verken-nen waard. Daarom heb ik de volgende motie

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende het feit dat Iran de Hamasbeweging al jaren steunt;

overwegende dat volgens berichtgeving in The Wall Street Journal de aanslagen door Hamas van 7 oktober wekenlang zijn gecoördineerd met de Iraanse Republikeinse Garde, dat zo'n 500 Hamasleden in de weken daarvoor in Iran getraind zijn en dat Iraanse functionarissen hiervoor het uiteindelijke groene licht hebben gegeven;

overwegende dat een Hamaswoordvoerder openlijk gesproken heeft over de Iraanse steun;

verzoekt de regering op de geëigende manieren onderzoek te doen, mede in samenwerking met bondgenoten, naar de precieze rol van de Iraanse Republikeinse Garde in de terreuraanval van 7 oktober en om op basis van verzameld bewijs uitsluitel te verkrijgen over deze betrokkenheid bij de aanslagen van 7 oktober in Israël,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Ceder.

Zij krijgt nr. 8 (36410-V).

De heer Ceder (ChristenUnie):

We hebben het tijdens het debat gehad over het mogelijk aanpassen van regelgeving om het voortaan makkelijker te maken. De heer Brekelmans zal dit verder toelichten en hierover een motie indienen die wij van harte steunen en mee indienen.

Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter:

Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de heer Brekelmans, VVD.



De heer Brekelmans (VVD):

Voorzitter.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat artikel 1, lid 4, van Gemeenschappelijk Standpunt 2001/931/GBVB een besluit van een "bevoegde instantie" vraagt om een organisatie op de EU-terreurlijst te plaatsen;

constaterende dat het tot nu toe niet lukt een bevoegde instantie te identificeren die een dergelijk besluit ten aanzien van de Iraanse Revolutionaire Garde neemt;

overwegende dat Europese rechterlijke instanties vaak geen jurisdictie hebben over terreurdaden in derde landen en dictaturen hun eigen staatsgesponsorde terrorisme niet juridisch vervolgen;

overwegende dat organisaties als de Revolutionaire Garde al wel op EU-sanctielijsten geplaatst kunnen worden, nadat hierover een feitelijk onderbouwd politiek besluit is genomen;

overwegende dat de VN-Veiligheidsraad ook zonder besluit van een andere "bevoegde instantie" een organisatie op de terreurlijst kan plaatsen, maar dat het vetorecht van Rusland deze route blokkeert;

verzoekt het kabinet een oplossing te zoeken voor deze lacune door (parallel aan de voortdurende zoektocht naar een besluit van een bevoegde instantie) te verkennen wat nodig is voor aanpassing van Gemeenschappelijk Standpunt 2001/931/GBVB, zodat aanwijzing als terreurorganisatie kan geschieden volgens een vergelijkbare procedure als plaatsing op een sanctielijst of plaatsing op de VN-terreurlijst, en de Kamer hierover uiterlijk een week voorafgaand aan de begrotingsbehandeling Buitenlandse Zaken te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Brekelmans, Boswijk en Ceder.

Zij krijgt nr. 9 (36410-V).

De heer **Brekelmans** (VVD):

Aangezien het echt de allerlaatste keer is dat we hier staan met de commissie Buitenlandse Zaken, ga ik nogmaals de heer Sjoerdsma bedanken. Ik heb dat al eerder deze week gedaan, maar ik kijk met name zeer positief terug op onze samenwerking in de afgelopen jaren, zeker op Oekraïne. Veel dank daarvoor.

Ik zie de heer Van der Staaij. Ik heb met hem iets minder persoonlijk samengewerkt, maar, even los van zijn al brede verdiensten voor de Kamer, de keren dat we in de commissie Buitenlandse Zaken met elkaar debatteerden, heb ik daar erg van genoten en veel van geleerd als beginnend Kamerlid.

En natuurlijk de heer Van Dijk, van wie we niet helemaal zeker weten of hij terugkomt. Ik hoop van harte dat hij met voorkeursstemmen terugkomt. Er is niemand die zo mooi in de Kamer kan zeggen dat alles de schuld is van twaalf jaar VVD. Als dat niet meer zo zou zijn in de nieuwe periode, zou ik dat ontzettend gaan missen. Dat los van alle uren die we samen achterin het busje hebben besteed op reis. Ik hoop van harte dat we heer Van Dijk weer terug gaan zien.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Brekelmans. Dan geef ik tot slot het woord aan de heer Sjoerdsma, D66.



De heer **Sjoerdsma** (D66):
Voorzitter. Twee moties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de leiding van Hamas de operaties van de terreurorganisatie vanuit Qatar aanstuurt en vrijelijk lijkt te opereren;

overwegende dat Hamasleiders een luxeleven leiden in Qatar terwijl de Israëli's en Palestijnen lijden onder hun terreur;

verzoekt het kabinet om de autoriteiten in Qatar op te roepen om individuen uit de top van Hamas te arresteren en uit te leveren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Sjoerdsma.

Zij krijgt nr. 10 (36410-V).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

verzoekt het kabinet om de revolutie van miljoenen dappere Iraniërs voor een vrije, democratische samenleving blijvend te steunen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Sjoerdsma.

Zij krijgt nr. 11 (36410-V).

De heer **Sjoerdsma** (D66):

Voorzitter. Ik zou nu ook iets willen zeggen over het late tijdstip en de vele moties. Daar heb ik net zelf ook weer behoorlijk aan bijgedragen. Er blijft altijd iets te verbeteren aan deze Kamer, maar ik weet ook dat het overgrote deel van deze wereld jaloers is op hoe wij het hier hebben: een parlement dat machtiger is dan het zelf denkt, een parlement waar in vrijheid wordt gesproken, soms mild en soms scherp, een parlement waar de Kamerleden hun blauwe stoeltjes na vreedzame en vrije verkiezingen vrijwillig weer afstaan aan hun opvolgers. Ik ben dankbaar dat ik een klein radertje heb mogen zijn van onze grote democratie. Onze Kamer bestaat bij de gratie van zichtbare en onzichtbare krachten. Dus dank. Dank aan mijn lieve D66-collega's. Dank aan de collega's in mijn commissies. Ik heb het zeer gewaardeerd hoe wij altijd van gedachten hebben kunnen wisselen. Dank aan de bodes, de beveiligers en restaurant-medewerkers, in het bijzonder Farhat. Dank aan de Griffie, in het bijzonder aan Paul en Linda. Dank aan alle medewerkers en ondersteuners en iedereen die ik vergeet. Dank ook aan u, mevrouw de voorzitter. Maar in het bijzonder dank aan Petra, de allerliefste schoonmaker van het hele Kamergebouw. Ik ga u allen zeer missen.

De voorzitter:

Dank u wel, meneer Sjoerdsma. Dan geef ik het woord aan de heer ... eh ... Boswijk, CDA.



De heer **Boswijk** (CDA):

Voorzitter, het is laat inderdaad. 22 november hebben we natuurlijk verkiezingen. Het kan zo zijn dat we allemaal niet terugkomen. Je weet het nooit. We beginnen allemaal weer op nul.

Voorzitter. We hebben gisteren een debat gehad over Iran. We hebben daarin onze afschuw uitgesproken en tegelijkertijd onze frustratie gedeeld dat het meer dan een jaar geleden is dat een jonge vrouw dood werd geslagen en afgelopen week weer opnieuw een jonge vrouw hersendood werd geslagen omdat ze haar hoofddoek niet goed droeg. We hebben meerdere moties van collega's inmiddels meeondertekend. We roepen het kabinet nogmaals op om een uiterste inspanning te doen om Iran zo veel mogelijk te isoleren en waar mogelijk de invloed van andere landen te gebruiken om het uiteindelijk ten goede van de Iraanse bevolking te verbeteren.

Voorzitter. Laat ik het rijtje dan maar afsluiten. Ik wil ook mijn collega's bedanken. Ik ben nog maar heel kort in deze Kamercommissie. Ik heb vooral één anekdote, namelijk met collega Jasper van Dijk. Ik kan me namelijk herinneren dat wij in een aftands vliegtuig van Defensie op troepenbezoek gingen in Roemenië. Het had gevroren en de leidingen van het toilet waren bevroren, dus we konden niet doorspoelen. Ik kan me nog goed herinneren dat dit waarschijnlijk de eerste keer in mijn leven was dat een SP'er in een privéjet zat en zijn grote boodschap doorspoelde met spa rood!

(Hilariteit)

De heer **Boswijk** (CDA):

Dat was wel heel decadent. Maar ik wil mijn collega's ontzettend bedanken voor de mooie debatten die we hebben gehad. Ik hoop de meesten weer terug te zien na 22 november.

De **voorzitter**:

Dank. Dit komt allemaal in de Handelingen, hè. Maar goed.

De heer **Jasper van Dijk** (SP):

Ik kan maar één ding zeggen: ik weet hier niets meer van.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Ik schors de vergadering voor een enkel moment en dan kan de minister de moties appreciëren.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De **voorzitter**:

Met dank aan de bodes, want het gaat heel snel. Het woord is aan de minister.

□

Bruins Slot:

Voorzitter. Dank voor het uitgebreide debat dat we hebben gehad. Ik ben ook onder de indruk van hoe de afgelopen paar dagen de planning is gedaan door de Griffie, want het is geen sinecure om zo veel debatten op zo veel plekken en op zo veel tijdstippen in de afgelopen week te plannen en dan ook steeds rekening te houden met veranderde schema's en andere zaken. Ik heb de gangen ook nog nooit zo vol gezien met allerlei medewerkers van ministeries die de zuurstof uit het gebouw haalden, omdat ze met z'n dertigen op een kamer zaten. Het is heel knap hoe de Griffie de afgelopen paar dagen haar werk heeft gedaan.

Voorzitter. De eerste motie, van de heer Ceder, op stuk nr. 8, wil ik oordeel Kamer geven. Israël en de Verenigde Staten, maar ook Duitsland en het Verenigd Koninkrijk zeggen heel duidelijk dat er op dit moment geen indicatie is dat Iran direct betrokken is. Maar het is natuurlijk van belang om dit verder gewoon scherp te houden. Daarom geef ik de motie oordeel Kamer.

Voorzitter. Over de tweede motie, op stuk nr. 9, hebben we een uitgebreid debat gehad; op zoek naar of een verkenning rondom het gemeenschappelijk standpunt. Die motie wil ik oordeel Kamer geven, omdat het kabinet ook een voor-

stander is van de listing van de IRGC. Wij gaan de mogelijkheden verkennen om eventueel de criteria van die terreurlijst aan te passen. Dus oordeel Kamer.

Dan de derde motie, op stuk nr. 10. In alle openheid wil ik eigenlijk vragen aan de heer Sjoerdsma of hij de motie wil aanhouden, omdat Qatar op dit moment een van de landen is die nadrukkelijk een rol spelen in het vrijlaten van gegijzelden. Als Nederland hebben we gegijzelden en ik vind elke inzet die ze plegen om onze Nederlandse gegijzelden vrij te krijgen heel waardevol. Ik zou de heer Sjoerdsma willen vragen om deze motie aan te houden.

De **voorzitter**:

Ik kijk of de heer Sjoerdsma bereid is om de motie op stuk nr. 10 aan te houden.

De heer **Sjoerdsma** (D66):

Ja, dit verzoek begrijp ik. Met de toezegging van mevrouw Piri die ik hier voor de Handelingen noteer, dat zij de motie opnieuw zal indienen als de situatie dat toelaat, zal ik deze meteen intrekken.

De **voorzitter**:

Op verzoek van de heer Sjoerdsma stel ik voor zijn motie (36410-V, nr. 10) opnieuw aan te houden.

Daartoe wordt besloten.

Bruins Slot:

Dank u wel.

Dan de laatste motie van de heer Sjoerdsma, op stuk nr. 11. Als ik de motie zo mag interpreteren dat er blijvende steun is voor de inzet voor een vrije, democratische samenleving en dat wij ons volop en actief blijven inzetten voor de mensenrechten in Iran, dan geef ik 'm oordeel Kamer.

De **voorzitter**:

Dank. Ik zie dat de heer Sjoerdsma zich daarin kan vinden. De motie op stuk nr. 11 krijgt oordeel Kamer. Daarmee zijn we aan het einde gekomen van deze beraadslaging.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:

Ook over deze moties gaan we op een later moment vandaag of vannacht nog stemmen. Ik dank de minister van Buitenlandse Zaken. Ik schors de vergadering voor een enkel moment en dan gaan we over tot het tweeminuten-debat Luchtvaart.

De vergadering wordt van 22.51 uur tot 22.53 uur geschorst.